

ОМЛАДИНА

ЛИСТ УЈЕДИЊЕНОГ САВЕЗА АНТИФАШИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Год II

20 новембра 1944

Број 19

При завршетку рада I конгреса антифашистичке омладине Србије ОДАНО ЈЕ НАЈВЕЋЕ ПРИЗНАЊЕ МЛАДОМ ПОКОЛЕЊУ ЈУГОСЛАВИЈЕ

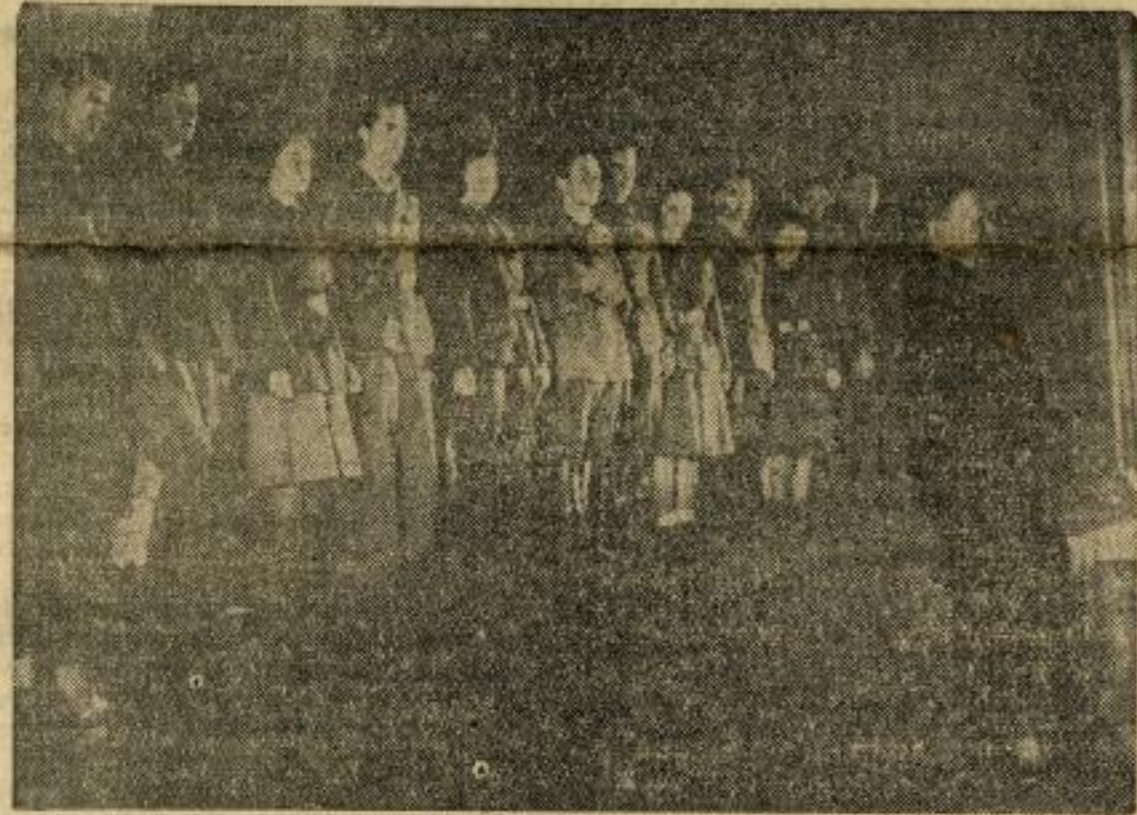
УСАОЈ — одликован орденом Народног ослобођења, неумрли организатор и руководилац омладине Југославије Иво-Лола Рибар — орденом Народног хероја

18 новембра, на трећој седници I конгреса антифашистичке омладине Србије, присуствовали су председник АВНОЈ-а др. Иван Рибар, потпредседник Моша Пијаде и секретар Родољуб Чолаковић. Дошли су да у име Претседништва АВНОЈ-а поделе одликовања УСАОЈ-у и његовом организатору, погинулом секретару ЦК СКОЈ-а, другу Лоли-Иви Рибару.

У знак признања за беспримерни хероизам омладине на фронту, у позадини и у још неослободеним крајевима наше отаџбине и за изванредне заслуге УСАОЈ-а на окупљању омладине за борбу против фа-

шизма, у њему утеловљене наше снаге и све оно што смо до сада дали у овој великој борби. Ми смо дали у току ове борбе много наших младих снага. Давали смо их на улицама Београда, по брдима Босне и Херцеговине, Црне горе и Словеније, у равницама Војводине и Славоније, на обалама Далмације и у Македонији. Али упркос тога што смо дали толико снага, ми ипак у себи данас осећамо нове снаге какве до сада још никада нисмо осећали.

Чланови Претседништва АВНОЈ-а Иван Рибар, Моша Пијаде и Родољуб Чолаковић срдачно су честитали свим присутним

Чланови Централног одбора УСАОЈ-а слушају говор председника Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије, др. Ивана Рибара приликом предаје одликовања.

шизма, Уједињени савез добио је високо одликовање, орден Народног ослобођења. Предајући одликовање др. Рибар је, између осталог, рекао:
»...Ја сам имао срећу и задовољство да са омладином сарађујем давно још пре рата. Преко мојих добрих синова ја сам радио највише баш са београдском омладином, заједно са мојим синовима. Преко мојих синова са том омладином спремао сам се за ову велику борбу, за ове велике жртве, за ова велика дела ослобођења, за јуначко дане када смо дошли победоносно у Београд и када смо ослободили тако рећи целу Србију. И данас кад вас гледам, омладинци и омладинке, ја у вама гледам своју децу. Кад гледам вас ја знам да су моја деца жива и да заједно с вама радите и да ћемо радити заједно и да морамо радити скупа па да видимо срећу, задовољство и напредак наших народа у Југославији...«

У име младих синова и кћери читава Југославије захвално је за одликовање друг Кавчић и обећао да ће у будуће омладина још часније испунити све задатке. Кроз своје речи он је исказао мисли читавог младог поколења у том великом тренутку.
»...Данас, ја мислим, другови и другарице, многимга између нас по први пут откако смо отпочели овај рат кду сузе на очима, али су то сузе радости, сузе поноса и среће. Ово одликовање је мало по својој облици, али по својој садржини, по својој суштини, оно је велико. Велико је због тога што је у њему много наших патњи, јер су

члановима Централног одбора УСАОЈ-а. И др. Рибар, који је у борби изгубио оба сина, загрлио је и пољубио чланове Централног одбора, пуни очинске љубави према тим својим новим синовима и кћерима које је у борби нашао.

Потпредседник АВНОЈ-а, друг Моша Пијаде прочитао је другу одлуку којом је одликован друг Лола-Иво Рибар орденом Народног хероја у знак признања за његов рад на пољу окупљања омладине у редовима народно-ослободилачке борбе и на остварењу и учвршћењу братства и јединства омладине свих народа Југославије и за при томе показани хероизам.

Друг Рато Дугоњић, секретар Централног комитета СКОЈ-а пришао је др. Рибару. У сали је наступила потпуна тишина. Друг Дугоњић је проговорио:

»...Наш Иво, друже председниче, за нас је значајно много. Данас о Иви не можемо да говоримо, не можемо зато што нам сузе на очи полезе. Али кад погледамо дело Иве Рибара, дело које је сада овде пред нама, кад знамо да је у орден Народног ослобођења који је заслужила омладина Југославије, уграђена и крв нашег Иве, ми не можемо даље да говоримо. Друже докторе, друже председниче АВНОЈ-а, орден Народног хероја наших палих бораца предаје се њиховим породицама, ако су оне достојне тога. Ја мислим да се у Југославији може мало наћи породица и очева који би достојније примили орден народног хероја њиховог сина но што сте ви...«

ПРЕТСЕДНИШТВО АНТИФАШИСТИЧКОГ ВЕЋА НАРОДНОГ ОСЛОБОЂЕЊА ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДОДЕЛИЛО ЈЕ НАЗИВ НАРОДНОГ ХЕРОЈА МАРШАЛУ ЈУГОСЛАВИЈЕ ЈОСИПУ БРОЗУ-ТИТУ

ОДЛУКА

Да би се великом војсковођи народа Југославије, иницијатору, организатору и руководиоцу њихове народно-ослободилачке борбе, маршалу Југославије ЈОСИПУ БРОЗУ-ТИТУ, одало заслужено признање за изванредне заслуге на организовању партизанских одреда и Народно-ослободилачке војске Југославије, за генијално руковођење њиховим операцијама и при томе испољену упорност и јунаштво, као и да би се пред свим народима Југославије видно обележиле историске заслуге нашег народног вођа на стварању братства и нераздрживог јединства наших народа, за... ених у демократској федеративној Југославији.

Претседништво АВНОЈ-а, на предлог Велике антифашистичке народно-ослободилачке скупштине Србије

о д л у ч у је

да се Врховном команданту НОВ и ПОЈ, маршалу Југославије

ЈОСИПУ БРОЗУ-ТИТУ

додели назив народног хероја.

У Београду, 19 новембра 1944.

Секретар
Родољуб Чолаковић, с.р.

Претседник
Др. Иван Рибар, с.р.

Народни херој, маршал Југославије
Јосип Броз-Тито говори

ОМЛАДИНИ СРБИЈЕ

Поздравни говор на свечаној седници Првог конгреса антифашистичке омладине Југославије.

Другови и другарице!
Омладино Србије!

Дозволите ми да вам прије отварања овог вашег конгреса кажем неколико ријечи. (Живео! Живео!) Осјећао сам да ми је дужност да дођем овдје и да вас поздравим у име Народно-ослободилачке вој-

мадина Србије, одиграла у овој великој ослободилачкој борби за опстанак и слободу наших народа. Године 1941, овдје, на улицама Београда, младим и девојкама, скоро дјеца, на позив Комунистичке партије (Једнодушни поклиц: »Живела!«), пошли су у борбу (Двораном се пролама: »Партија! Партија! Партија!«) не штедећи своје младе животе. Омладина у Београду, омладина у Крагујевцу, омладина у Ваљеву, омладина у Ужицу, омладина у Пожаревцу, омладина у свима градовима Србије, омладина српских села — дигла се м

Народни херој — маршал ТИТО — за време говора на I конгресу

ске и партизанских одреда, у име оних хероја који нису могли да буду данас овдје, јер су дали своје животе за слободу народа Југославије. (Цела сала устаје и кличе: »Слава им!«)

Ми дугујемо омладини Србије врло много. Народи Југославије дугују својој омладини врло много. Никада неће бити могуће довољно оцијенити ону улогу коју је омладина Југославије, а у првом реду о-

пошла у борбу против највећег непријатеља и српског и свих народа Југославије — Њемачког окупатора и његових слугу. Кад иду у борбу људи, војска коју је држава створила, одрасли људи, онда је то дужност према својој отаџбини, онда је то дуг сваког грађанина и родољуба. Али, кад без мобилизације, добровољно, дјеца од 12, 14, 15 и 16 година иду у борбу, знајући

(Наставак на другој страни)

НОВО МЛАДО ПОКОЛЕЊЕ

Из свих крајева Србије дошла је омладина на свој историјски празник, на Први конгрес. Сви су они дошли да испричају под каквим су тешкоћама испуњавали одлуке II Конгреса антифашистичке омладине Југославије.

Улицама Београда ишле су колоне омладине окићене заставима и транспарентима. Међу њима су борци са фронта, омладинци и омладинке из позадине. Сви се они сливају у једну снагу, у једну велику колону, веселу и распевану. У целом граду се осећа свечан дан. Са свих страна се чује песма поклици маршалу Титу и нашој војсци.

ДОШЛА ЈЕ И МЛАДА ОВЧАРНА

— Из којег си ти краја, другарице?
— Из Крагујевачког округа — из Врбике. Сигурно си чуо за моје село. Оно је чувено. У нашем селу извршавале су се акције, а нису могли ни једног партизана ухватити, — прича Росић Станија, осамнаестогодишња овчарка из устаничке Шумадије.

— Знаш друже ја сам била још мала када су Немци дошли у наше село. Опљачкали су наше село убили неколико душа. Једном када сам чувала овце видела сам први пут партизане. Рекла сам им колико има Немаца у нашем селу, где спавају. И кад год сам ја истеривала овце на пашу састајала сам се са друговима. Научила сам да певам партизанске песме, причали су ми о нашем Титу, о борби. Једном су Немци осетили да су близу партизани. Целу ноћ су пуцали, а код мене је било шест другова рањеника. Добро сам их чувала. Ноћу

Росић Станија, делегат из Крагујевачког округа

сам им ископала склониште и добро сам их сакрила. Баш сам онда била срећна. Нисам могла ни дана без другова. Спремим им колача и носим им у шуму. Пела сам им џемпере, прала

ТАКМИЧЕЊЕ ИЗМЕЂУ ОМЛАДИНЕ ВОЈВОДИНЕ И СРБИЈЕ

У конгресним резолуцијама целокупна омладина се сложила да се у целој Србији спроведе такмичење између појединих округа. Када је тај предлог прихваћен, војвођанска делегација је позвала у име војвођанске омладине омладину Србије на такмичење за месец дана: ко ће више подићи мостова, пруга, творница, ко ће више помоћи пострадалим крајевима итд. Овај предлог је омладина Србије одушевљено прихватила.

сам им веш и у свему сам им помагала. Једном су ме ухватили четници. Тукли су ме и тражили да им кажем где се налазе другови. Али им нисам хтела ништа рећи. Када су видели да им нећу ништа рећи — пустили су ме. Када су у једној борби пала три друга отишла сам ноћу у шуму и сахранила их. После сам одлазила ноћу када не пролазе туда четници и носила им свежег цвећа. После сам се на том месту и састајала са друговима.

Нисам се никад бојала.

УВЕН САМ БИО ДОБРОВОЉАЦ

Борио се он против фашизма још у старој Југославији као београдски радник.

— Хтели су да униште нашу омладину, али ми се нисмо дали. Видео сам одмах шта хоће непријатељ, — прича омладинца, мајор Драгољуб Петковић-Столе.

— Нас дванаест омладинаца смо формирали Бабићев одред. Волео сам пушкомитраљез. Све до пре неколико месеци сам био пушкомитраљезац.

Мајор Драгољуб Петковић-Столе

Ббио је он прво командир чете, после командант батаљона, а пре осам месеци је постао командант бригаде. И као командант батаљона био је у борбама пушкомитраљезац.

— Волео сам као прави омладинца да будем добровољац, данас сам свугде и на сваком месту добровољац. Када сам нападао са својом четом на зликовце био сам рањен, али су ме моји борци извели из првог борбеног реда, превили ми ране и наставили борбу. Склонили су ме у земунцу. Једног јутра су блокирали кућу у којој сам лежао. Било их је 150 са митраљезима. Када су ме позвали да се предам, скочио сам ја сам против њих 150. Иако сам био рањен у обе руке и у груди убио сам пушкомитраљезаца и пробио се. Други пут су ме ухватили на спавању. Мучили су ме зликовци, али ја им нисам хтео ништа рећи. Одвели су ме на стрељање. Када су ме водили ја сам скочио на стражара, отео му пушку и место да он убије мене, убио сам ја њега. Читао сам Титове чланке и његова наређења и то ми је давало снаге.

НАЈМЛАЂИ ДЕЛЕГАТ НА КОНГРЕСУ

Пионири Ваљева су изабрали свог делегата. Они су се спремиле за овај конгрес, скупљали су прилоге за нашу војску, скупљали лековите траве за наше рањенике итд. Изашао је да говори и најмлађи делегат:

— Другови и другарице, ја — као делегат пионира дошао сам овде да поздравим вас, делегате из свих крајева Србије. Ја се осећам толико срећан, када су пионери града Ваљева имали поверење у мене и послали ме да уместо њих поздравим овај најлепши и најсрећнији дан омладине Србије. Ми млађи пионери ишли смо на улице у улици са малим касицама и сакупили преко 60.000 динара, за нашу војску. Ми и сами знамо да је то мало, али ми смо мали па су зато и наше снаге мале. И ми најмлађи пионери хтели бисмо да бијемо фашисте. Ми немо мрзети и гонити фашисте, са којима су се спријатељили чулавци, недићевци и остали њихови сарадници. Ми млади пионери нећемо им дати да се крију, јер када би се крили они би тиме ометали нашу свету борбу.

Цео конгрес је бурно поздравио малог делегата, а председавајући му је пришао и пољубио га уз опште одобравање.

Миливоје Букчић, комесар ваљевске пионирске бригаде

РАЗГОВОР СА СОВЈЕТСКИМ ДЕЛЕГАТИМА НА I КОНГРЕСУ СРПСКЕ ОМЛАДИНЕ

Из другог реда са леве стране дворане будно прате рад Конгреса десет совјетских младића и девојака, бораца и командира са II и III украјинског фронта. Они напрегнуто слушају, лица им исто тако сјају, а руке исто тако истрајно пљешћу као у наших делегата. То је делегација совјетске омладине на Српски конгрес. На грудима свакога од њих сја се по неколико ордена и медаља. Ту су ордени: Отечественог рата, Црвене звезде, Црвене заставе, Орден славе, медаља за борбене заслуге, медаља за храброст, медаља за одбрану Кавказа, за одбрану Севастопоља, за одбрану Стаљинграда. Делегацију предводи мајор Воропајев Виктор Васиљевич, Рус, а сачињавају је још: мајор Булочев Сергеј, Рус, херој Совјетског Савеза; капетан Гусјев Иван, Рус; ст. сержант, Аљаутдинов Абдул, Татар; сержант, Остапенко

У свему подражава и следи своје руководиоце, на челу са нашим вођом маршлом Титом. Нама се нарочито допало то што се на Конгресу није расправљало о ситним стварима (спорт, клубови и сл.) него о крупним питањима даљег подизања и пораста наше земље, што брзи слом Хитлера и изградња наше порушене и опљачкане домовине.

Ми смо знали о вашој љубави према нашој земљи и совјетском народу и омладини. Ми смо о тој знали пре свега по вашим делима, јер сте се ви жестоко тукли са Немцима од почетка, стално, и онда када је нама било најтеже. А и наше новине стално су писале о томе. Ми смо знали о вашим херојима, Иван Рибару и другима. Али смо и поред свега тога били изненађени и дирнути оном љубављу — поштом, пљескањем којим сте ви на Конгресу обасули Црвену армију, нашу земљу и нас када смо се дизали на трибини.

Делегација совјетске омладине

Андреј, Рус, херој Совјетског Савеза; мл. лајтнант, Асугтаејев Мажид, Казак; Бељајев Михаил, Рус; мл. лајтнант, Омељаненко Олга, Украјинка; водник Криворучко Иван, Украјина; ст. лајтнант, Лугавој Виктор, Белорус. Има их тенкиста, артиљеришта, извиђача, авијатичара и др. и сви су на фронту од 1941 или 1942 г. Разговарали смо са свима, а нарочито са вођом делегације, мајором Воропајевим.

Шта вам се највише допало на нашем Конгресу?

Највише од свега свима нама се свиђа борбена спремност српске омладине да уништава Немце и да уништи и казни све издајнике ваших народа.

Како цените ви, борци и командире прослављене Црвене армије, нашу народно-ослободилачку војску, с којом сте се по нашој земљи заједно борили?

На улицама Београда и на другим местима показала је народно-ослободилачка армија примере дневне упорности, чврстине и храбрости у уништавању непријатеља. Мора се истаћи да су се прекрасно показале девојке. Наши борци, командире, читав наш народ, усхићују се вашим девојкама. Гледао сам их како иду улицама Београда, слабо одевене, у танким блузама, и без обзира на кишу заносно кличу Титу и јединству. А на Конгресу смо видели да оне знају иступати на трибини са красном ораторском вештином исто онако добро како добро знају да ратују.

После дужег пријатног разговора остали смо се са младим црвеноармејцима уз најлепше жеље да се ускоро сретнемо у Москви на митингу или Конгресу совјетске омладине.

Какави су ваши утисци о нашој омладини и Српском конгресу?

Мајор Воропајев нам је одговорио, а по изразу лица осталих делегата видели смо да се они сви са њим у потпуности слажу:

«Чим смо дошли у вашу земљу, одмах смо спознали да су Југословани трудољубив, редан народ, и народ који ради по ратноме. И то нам се највише допало. Често смо сретали дечаке како ору на њива са својом мајком. Сам људи код вас нешто продуктивно раде.

Конгрес је протекао у високом патриотском полету. Како је само криво дошло до изражаја јединство омладине за борбу против Немаца и спремност да омладина

Мали лексикон

Наша одликовања

Одликовања су висока награда за личне заслуге појединаца и јединица наше војске стечене у борби против непријатеља наше отаџбине, а за слободу наших народа. У ту је сврху Претседништво Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије успоставило следећа одликовања:

1) Орден народног хероја добијају најистакнутији јунаци наше војске, најистакнутија пионири и организатори народног устанка и Народно-ослободилачке војске, који су пали на бојном пољу, у затворима и логорима, или који су још живи, а чија имена и дела морају бити овековечена као пример данашњим и будућим поколењима.

2) Орден народног ослобођења добијају пионири и организатори народног устанка, Народно-ослободилачке војске, војници, подофицири, официри и политички комесари за ванредно велике заслуге у борби за ослобођење народа. Овај орден добијају поједине јединице Народно-ослободилачке војске које су се нарочито истакле својом упорношћу и успесима у борби против непријатеља наше отаџбине. Такође добијају и организације и лица из Народно-ослободилачког покрета, који су се нарочито истакли у борби за ослобођење народа Југославије.

3) Орден партизанске звезде I степена добијају виши војни и политички руководиоци, који су се са својим умесним командовањем нарочито истакли у току овог рата.

4) Орден партизанске звезде II степена добијају виши и нижи војни и политички руководиоци, који се истичу умесним командовањем својом јединицом, личном храброшћу и као такви уживају поверење бораца и старешина.

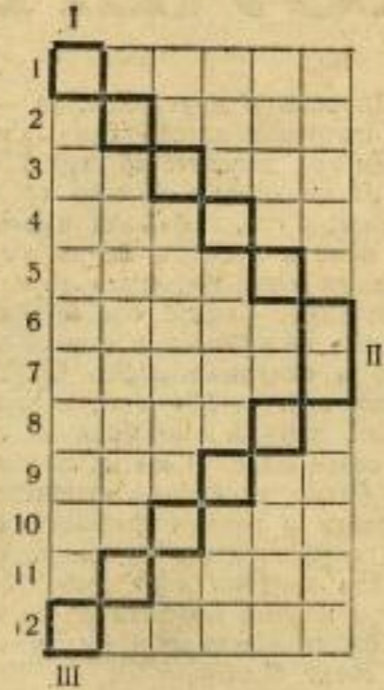
5) Орден партизанске звезде III степена добијају виши и нижи политички и војни руководиоци за личну храброст и смело командовање са својом јединицом. Овај орден добијају и истакнути храбри борци за смеле и одважне подвиге у многим борбама.

6) Орден братства и јединства добијају политички и војни руководиоци, организације и лица из Народно-ослободилачког покрета, који су се нарочито истакли у ширењу и учвршћивању братства и јединства народа Југославије.

7) Орден за храброст добијају војници, подофицири, официри и политички комесари за личну храброст и за поједина учинена јуначка дела.

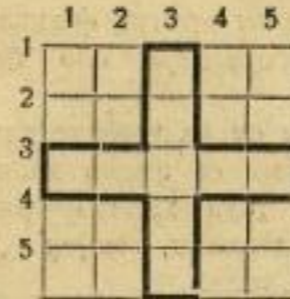
8) Медаљу за храброст добијају војници, подофицири, официри и политички комесари за храбро држање уопште, као и за храбро држање у појединим борбама.

Три зајонетике

Усправно:
1 опера од Пучинија, 2 узалуд, 3 мапа, 4 упала, 5 кола за топове, 6 позоришни комад, 7 старији израз за престоницу Мађарске, 8 забринутост, 9 мнат, 10 време, брзина, 11 савез више великих индустријских предузећа.
I—II: први део борбеног поздрава Народно-ослободилачког покрета.

I духовни вођ, 2 земљоуз и град између Северне и Јужне Америке, 3 гласници, 4 спретан, 5 слика предела, 6 домаћа фирма лекова, 7 свет (грчки), 8 собица на броду, 9 музички израз, 10 блато, 11 драги камен, 12 скитачки народи.
I—II—III вођа Совјетских народа.

Водоравно и усправно:
1 занос, 2 страни израз за смотру, 3 скраћеница за највише законодавно и извршно тело наших народа, 4 Тенталова кћи, 5 вешар.

Саставила Д. Ж., Земун

У недељу, 19 ов. м. пре подне на игралишту „Југославије“ одиграна је прва јавна утакмица после ослобођења Београда. Играде су Репрезентација антифашистичке омладине Београда и Прве пролетерске дивизије. Победила је репрезентација Београда са резултатом 3:2 (2:0).

Тим Београда: Бијелић (Баск), Станковић (БСК), Милатовић (БСК), Стокић (Слога), Поповић (Баск), Релић (Јединство), Шапинац (Београд), Ђајић (Југославија), Богдановић (Баск), Стевановић (Београд), Ранковић (Железничар).

Тим НОВ: Хирш (Грађански, Земун), Белојевић (РСК — Црна Гора, Подгорица), Шпадијер (Звечан, Кос. Митровица), Поповић (ЧСК), Чолић (Будућност, Ваљево), Шинјачић (БСК), Потхрашки (Савина, Загреб), Перовић (РСК Црна Гора), Продановић (Будућност, Ваљево), Вршшевић (РСК Црна Гора), Потје (Грађански, Земун).

Голове су постигли: Шапинац 2 и Стевановић 1 за Београд, а Перовић и Продановић за НОВ.

Утакмици су присуствовали сви делегати I Конгреса антифашистичке омладине Србије, као и многобројни припадници НОВ, поред великог броја београдских љубитеља спорта, тако да је утакмици присуствовало око 8.000 гледалаца.

РАТНИ ХУМОР

Хитлер мисли а Химлер говори

Недавно је Химлер прочитао на немачком радију Хитлерову личну посланицу немачком народу. Мисли се, да Хитлер није могао да је особно упути, јер је душевно оболео.

Химлер: „Наш Фирер мисли за вас и бориће се заједно са вама до задње капљи крви!“

(Цртеж Иве Кушанића)

Совјетски хумор

ГЕБЕЛС СЕ НЕ БУНИ

Немачки ђенерал: Немамо зашто да се хвалимо, хер министер. Руси су опет запленили велику количину наших тенкова, топова и са њима разбили неколико наших батаљона.

Гебелс: Изванредно! Тако ћемо и да напишемо: „Нова победа немачког оружја“.

ЈЕДИНИ НАЧИН

— Како да заштитим своју главу, Карл, да је не би Руси заврнули?

— Врло лако: треба само да дигнеш руке изнад главе.

СВОЈ СВОГА ПОЗНАЈЕ

У један немачки штаб „СС“ улази месни становник и жали се да су га ноћас опљачкали неки људи са ознаком „СС“ на рукаву.

— Кажи ми, прекида га немачки официр, — а обојици којима су везане твоје ноге да ли су на теби били и тада?

— Јесте, биле су.

— Онда, то нису моји јунаци. Од којих ни један не би оставио тако важну ствар.

КРАСНОРЕЧИВО ЂУТАЊЕ

— Господине оберсте, шта говоре људи са фронта за совјетску артиљерију?

— Они који су њу осетили ништа не говоре — из тог простог разлога — што су на ономе свету.

КАКО ВРАНЕ ЂИРУ ПУСТИШЕ НА МИРУ

Ни страшно не помаже, мада са свих страна долазе и увек кваре гомила гаврана.

Ђири нешто на ум пало и јури без даха — да одлете пичурине од чуда и страха.

Наатраг трчи, чврсто држи умотано вешто, за гавране разбојнике — тајанствено нешто!

То страшно чуди птице више него пушка. — Са гвозденим крстовима права швапска њушка!

Беже црни од ужаса да разгласе ово: — Видели смо најстрашније чудовиште ново!